BÁO CÁO HỘI THẢO

"TRUYỀN THÔNG CHÍNH SÁCH VÀ XỬ LÝ KHỦNG HOẢNG TRUYỀN THÔNG"

Hà Nội, ngày 28/12/2017

Các chuyên gia và lãnh đạo Cục Báo chí chủ trì Hội thảo

I. Tóm tắt nội dung

Ngày 28/12/2017, tại Hà Nội, Trung tâm nghiên cứu truyền thông phát triển – RED Communication (thuộc Liên hiệp các hội khoa học và kỹ thuật Việt Nam – VUSTA) phối hợp Trung tâm bồi dưỡng kỹ năng nghiệp vụ báo chí (Cục Báo chí) tổ chức hội thảo "Truyền thông chính sách và xử lý khủng hoảng truyền thông".

Mục đích Hội thảo nhằm: Khẳng định trách nhiệm truyền thông chính sách thuộc về chính cơ quan ban hành chính sách và chỉ có tổ chức thực hiện tốt thì chính sách mới đi vào cuộc sống, nhận được sự đồng thuận của đối tượng chịu sự điều chỉnh và người dân; Xác định rõ cách thức thực hiện, mô hình tổ chức bộ phận truyền thông chính sách trong quá trình soạn thảo và ban hành; Tham khảo một số mô hình hoạt động truyền thông ở các cơ quan quản lý nhà nước; Thực trạng thực hiện Nghị định 09/2017/NĐ-CP việc phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của cơ quan hành chính nhà nước , kinh nghiệm xử lý một số sự kiện tại một số ngành đã có khủng hoảng truyền thông; Những khó khăn và đề xuất giải pháp của những người làm báo khi tiếp cận chính sách và tổ chức truyền thông chính sách...

1. Phát biểu khai mạc và báo cáo đề dẫn của đồng chí Nguyễn Văn Hiếu, Phó Cục trưởng Cục Báo chí. Trong đó nhấn mạnh đến Quy chế phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí nhằm đáp ứng nhu cầu hưởng thụ thông tin ngày càng cao của người dân, đồng thời góp phần định hướng thông tin cho xã hội. Tuy nhiên ông Hiếu cũng chỉ ra những tồn tại, hạn chế ở chính Quy chế trên như các Bộ ngành và địa phương đều đã ban hành quy chế phát ngôn nhưng việc thực hiện không đồng đều và thống nhất, chưa quy định quy chế phát ngôn với các sự cố liên quan đến an ninh quốc gia , còn nhiều lúng túng và hiệu quả chưa cao. Do đó, việc xây dựng bộ máy truyền thông đủ mạnh để phục vụ các yêu cầu truyền thông của nhà nước là một nhiệm vụ rất quan trọng.

Thực tế, khi chính sách được ban hành, ngoài truyền tải nội dung thì truyền thông còn có vai trò quan trọng trong việc phản ảnh kịp thời những phản hồi của người dân về chính sách, giúp các nhà làm chính sách có cơ sở để điều chỉnh và hoàn thiện chính sách hơn. Có những chính sách được ban hành nhưng đã có những phản ánh mạnh mẽ từ đối tượng chịu sự điều chỉnh và người dân, dẫn đến có những chính sách phải ngừng lại hoặc thay đổi. Đặc biệt trong xã hội hiện nay, vai trò của truyền thông chính sách càng trở nên quan trọng và cấp thiết hơn nữa. Hội thảo lần này chúng ta sẽ tập trung vào vấn đề truyền thông chính sách của nhà nước, vai trò của cơ quan nhà nước trong truyền thông chính sách.

2. Phát biểu định hướng hội thảo – ông Đỗ Quý Doãn: Nói đến truyền thông nhà nước thì rất rộng và nhiều vấn đề, tại hội thảo này, chúng ta sẽ tập trung chia sẻ khía cạnh truyền thông của các cơ quan nhà nước, những kinh nghiệm đạt hiệu quả cao của các cơ quan thực thi chính sách trên thực tế.

3. Trình bày của ông Lê Nghiêm về công tác phát ngôn và truyền thông chính sách:

• Một số hạn chế của công tác phát ngôn và truyền thông chính sách:

- Thực tế phóng viên gặp rất nhiều khó khăn khi làm việc và tiếp cận thông tin chính thức từ cơ quan nhà nước. Trên thế giới, quyền thông tin và quyền của các quyền.
- Người phát ngôn có tâm lý né tránh phóng viên, dè dặt, ngần ngại, lúng túng khi giải quyết yêu cầu thông tin của phóng viên.
- Nhiều chính sách mới vừa ban hành nhưng đã bị phản ứng ngay dù là đúng.

• Cho nên có thể thấy, các đặc điểm của khủng hoảng truyền thông ở Việt Nam đều có điểm chung là:

- Mức độ phổ biến.
- Mức độ bùng phát.
- Sự tác động từ chủ quan và khách quan.
- Cơ quan hành chính chưa có phòng và khắc phục khủng hoảng truyền thông.

Chính những điều đó làm ảnh hưởng uy tín, danh dự của cơ quan nhà nước và chế độ chính trị.

• Những vấn đề còn tồn tại:

- Phát ngôn chậm, lúng túng, bị động
- Phát ngôn tùy hứng, ngẫu hứng
- Phát ngôn thiếu chuẩn xác
- Phát ngôn gây sốc
- Kỹ năng làm việc với các phóng viên của các cán bộ của cơ quan nhà nước còn kém.

• Đề xuất để cải tiến công tác phát ngôn và truyền thông chính sách:

- Hoạt động truyền thông cần có mặt trong suốt chu trình chính sách: từ ý tưởng chính sách, xây dựng chính sách, ban hành và thực thi, đánh giá tổng kết thực hiện chính sách.
- Chính sách mới, văn bản mới, chủ trương mới, dự án mới đều cần có kế hoạch truyền thông.

• Đề xuất nhân sự truyền thông chuyên nghiệp:

- Cơ quan nhà nước cần có sự tham mưu, giúp việc chuẩn bị nội dung cho người phát ngôn.
- Cần có đơn vị truyền thông: có chức năng, nhiệm vụ của một đơn vị truyền thông chuyên nghiệp.

+ Thực hiện truyền thông chính sách công trong suốt chu trình chính sách.
+ Xây dựng và thực hiện kế hoạch truyền thông.
+ Chủ động cung cấp thông tin cho báo chí và người dân.
+ Tiếp cận và giải quyết yêu cầu của phóng viên.
+ Truyền thông xây dựng hình ảnh và quản lý hình ảnh, quản lý phát ngôn của lãnh đạo trên báo chí và mạng xã hội.
+ Tổ chức sự kiện truyền thông theo kế hoạch.
+ Quản trị khủng hoảng.
+ Chủ động theo dõi dư luận trên báo chí và mạng xã hội để kịp thời điều chỉnh phản bác những thông tin sai.

4. Một số ý kiến, trình bày tiêu biểu của các Bộ ngành và cơ quan báo chí:

- Đại diện Bộ Tài nguyên và Môi trường: Từ ví dụ về xử lý khủng hoảng truyền thông của vụ Formosa Hà Tĩnh, dự án nhiệt điện Tân Mỹ 1... cho thấy quan điểm của Bộ là sẵn sàng tiếp nhận ý kiến của báo chí để khắc phục. Cải cách mới trong hoạt động truyền thông của Bộ hiện nay là:

+ Tăng cường vai trò của đội ngũ phóng viên chuyên trách về tài nguyên và môi trường: trao đổi thông tin, cơ chế tham gia vào hoạt động của Bộ.
+ Kịp thời thông tin cho báo chí.
+ Tổ chức hội nghị tập huấn. Nâng cao nhận thức cộng đồng: tọa đàm với các doanh nghiệp trực tuyến, giải đáp thắc mắc rất được hoan nghênh.

+ Phối hợp với các tổ chức phát triển nhận thức cộng đồng. Các tôn giáo ký với Sở cam kết để nâng cao nhận thức về bảo vệ tài nguyên môi trường, biến đổi khí hậu thông qua các hoạt động tôn giáo.

+ Truyền thông nội bộ: phát triển kiến thức và kỹ năng tiếp xúc và truyền thông cho báo chí của hệ thống ngành dọc, từng cán bộ Tài nguyên môi trường.

- *Đại diện Bộ Tư pháp:*

+ Đơn vị sự nghiệp nào có nhu cầu cung cấp thông tin thì áp dụng nghị định 09.

+ Cơ quan ngành dọc đặt tại địa phương (Cục, tổng Cục) theo như nghị định 09 thì không được tổ chức họp báo mà chỉ tham gia họp báo của Bộ, ngành. Trong khi đối với lĩnh vực thi hành án thì tổng cục, cục rất cần nhu cầu cung cấp thông tin cho báo chí. Đó chính là sự bất cập.

+ Nhân sự: thiếu về nhân sự và năng lực. Chủ động trong chu trình chính sách.

+ Cơ chế phối hợp với Bộ ngành còn nhiều hạn chế nên việc đăng tải trên website về văn vản mới đôi khi bị chậm.

+ Tập huấn hội nghị toàn quốc (như công tác hộ tịch) để nâng cao kỹ năng truyền thông chính sách nhà nước. Trên thực tế nhiều Bộ ngành chưa phân biệt được người phát ngôn và chức năng người phát ngôn trong việc cung cấp thông tin cho báo chí.

Từ phát biểu trên, ông Nguyễn Văn Hiếu đã phân tích sự khác nhau giữa phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí. Cách thức như nhau nhưng chủ thể thực hiện khác nhau. Việc mở rộng cơ chế phát ngôn của các đơn vị sự nghiệp, thực chất, việc phát ngôn này trong nghị định 09 chỉ đối với cơ quan nhà nước. Còn đối với các đơn vị khác thì chỉ là người cung cấp thông tin.

Còn nói đến quyền họp báo là quyền của mọi tổ chức, cá nhân. Nhưng trong nghị định 09 chỉ quy định họp báo là 1 trong các hình thức cung cấp thông tin cho báo chí một cách định kỳ (với các Bộ ngành là 3 tháng/1 lần; không bắt buộc với các cơ quan không phải cơ quan hành chính nhà nước).

- *Trình bày của ông Nguyễn Chí Dũng (Tư vấn chính sách, Truyền thông của RED).*

Đề tài Truyền thông nhà nước trong bối cảnh nhà nước kiến tạo, chính phủ phục vụ.

+ Truyền thông chính sách là truyền thông về mọi hành vi của nhà nước đối với xã hội, người dân.

+ Truyền thông giải trình là một phần của xử lý khủng hoảng.

+ Truyền thông định hướng là để định hướng các giá trị mới và loại trừ những thói xấu.

+ Truyền thông kiểm soát khủng hoảng..

+ Đề xuất để phát triển công tác và hiệu quả truyền thông chính sách của nhà nước:

Đảm bảo nguyên tắc cung cấp thông tin cho báo chí: nhanh, chính xác, kịp thời, hợp tác.

Tăng cường năng lực cho cán bộ, viên chức để phát triển truyền thông nội bộ.

- *Đại diện Tạp chí Tuyên giáo:*

Chủ đề hội thảo rất hay và giải quyết được các vấn đề tồn tại của các cơ quan nhà nước trong việc truyền thông và cung cấp thông tin cho báo chí. Vấn đề của chính Tạp chí Tuyên giáo là nhiều khi rất khó tiếp cận và nắm bắt thông tin, nhiều thông tin còn phải đi sau mạng xã hội do quá nhiều nơi kiểm duyệt (ví dụ vụ Formosa).

Qua đây, ông Đỗ Quý Doãn phân tích thêm một số ví dụ về vụ việc khủng hoảng truyền thông thực tế do sự cung cấp thông tin của các cơ quan nhà nước quá chậm hoặc

bưng bít dẫn đến mạng xã hội và các hãng thông tấn nước ngoài đưa sai thông tin để làm náo loạn dư luận. Nếu làm tốt cơ chế phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí (chế độ, kỹ năng) thì giải quyết được rất nhiều vấn đề.

- *Đại diện Báo Le Courrier du Vietnam:* Kiến nghị các cơ quan quản lý báo chí phải năng động, nhanh nhạy kịp thời ra định hướng thông tin cho các cơ quan báo chí đối với các vấn đề nóng của xã hội.
- *Đại diện Bộ Y tế:* Để làm tốt công tác truyền thông nhà nước, Bộ Y tế đã:

+ Hợp tác chặt chẽ với phóng viên chuyên trách.
+ Lập nhóm nhà báo, liên tục cập nhật thông tin về chính sách.
+ Tổ chức họp báo định kỳ và đột xuất.
+ Tổ chức tập huấn kỹ năng phát ngôn.

Tóm tắt, ông Đỗ Quý Doãn cho rằng khủng hoảng truyền thông xảy ra ở rất nhiều nơi, từ cấp cơ sở đến trung ương. Sự cố về truyền thông sẽ làm ảnh hưởng đến uy tín của cơ quan nhà nước. Ông cũng phân tích một số sự cố của các Bộ ngành trong lĩnh vực y tế, du lịch, văn hóa và cách xử lý khủng hoảng truyền thông thành công hay thất bại. Khủng hoảng truyền thông có thể là một lời nói, một hành động có nguy cơ ảnh hưởng đến hình ảnh, uy tín của một cơ quan nhà nước và được báo chí dư luận quan tâm. Khi xảy ra khủng hoảng, phải hiểu và nhận diện, xử lý.

+ Nguyên tắc và biện pháp xử lý khủng hoảng rất quan trọng để khôi phục thương hiệu, uy tín của tổ chức.
+ Phải phân tích phạm vi, quy mô của khủng hoảng để hình thành bộ phận xử lý khủng hoảng.
+ Cử người phát ngôn có năng lực, kỹ năng phát ngôn, có cảm tình với báo chí để tiếp xúc với báo chí.
+ Tổ chức họp báo để cung cấp thông tin cho báo chí rõ ràng, minh bạch.
+ Có biện pháp phục hồi uy tín, hình ảnh sau khủng hoảng truyền thông.

II. Điều hành Hội thảo

- Ông Nguyễn Văn Hiếu – Cục trưởng Cục Báo chí, Bộ Thông tin và Truyền thông
- Ông Nguyễn Chí Dũng – Chuyên gia Chính sách và Luật; Cố vấn chính sách (RED)
- Ông Đỗ Quý Doãn – Nguyên Thứ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông
- Ông Lê Văn Nghiêm – Nguyên Cục trưởng Cục Thông tin Đối ngoại, Bộ Thông tin và Truyền thông
- Bà Trần Thị Khánh Hòa – Nguyên Giám đốc Trung tâm Bồi dưỡng Kỹ năng Nghiệp vụ Báo chí - Bộ Thông tin và Truyền thông

III. Tài liệu Hội thảo

Tài liệu sử dụng trong Hội thảo bao gồm:

- Kết quả nghiên cứu ban đầu của nhóm nghiên cứu RED về Truyền thông Nhà nước.
- Tài liệu về khủng hoảng truyền thông và công tác phát ngôn cho báo chí.

- Báo cáo chuyên đề của Cục Báo chí
- Tham luận "Tiếp cận thông tin báo chí" của báo Lao động Xã hội
- Tham luận "Công tác tuyên truyền thông tin đối ngoại" Báo Le Courrier du Vietnam
- Tham luận "Báo chí với Truyền thông nhà nước" của báo Pháp luật xã hội
- Tham luận của Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội
- Tham luận của Bộ Tài nguyên Môi trường
- Tham luận của Bộ Y tế
- Tham luận của Học viện Báo chí và Tuyên truyền
- Tham luận của Tạp chí Tuyên giáo

IV. Công tác chuẩn bị

Đăng kí tham dự Hội thảo

RED đã phối hợp với Trung tâm Bồi dưỡng Kỹ năng Nghiệp vụ Báo chí (MTC) - Bộ Thông tin và Truyền thông lên kế hoạch tổ chức chương trình, thảo luận với các chuyên gia về nội dung hội thảo. RED và MTC đã gửi giấy mời tham dự đến bộ, sở, ban, ngành, các cơ quan nhà nước và báo chí. Thư mời được gửi trước thời gian tổ chức 10 ngày qua email và đường chuyển phát nhanh. Sau thời gian gửi thư mời, RED đã nhận được hơn 70 thư và điện thoại xác nhận tham gia.

Chương trình Hội thảo

Nhóm chuyên gia và trung tâm RED đã thảo luận thống nhất về nội dung chủ yếu sẽ được trình bày trong Hội thảo. RED phối hợp cùng MTC xây dựng kế hoạch, theo dõi tham luận và chuẩn bị các công tác liên quan.

Sau hội thảo

Sau hội thảo RED đã thu được rất nhiều tham luận, ý kiến có giá trị từ các đại biểu tham dự, từ hiện trạng những ví dụ thực tế mà các cơ quan nhà nước gặp phải đến các ý kiến đóng góp, hướng giải quyết, kỹ năng xử lý khủng hoảng truyền thông. Các chuyên gia, nhà báo khẳng định rằng đây là hội thảo quan trọng

V. Thời gian địa điểm Hội thảo

- ***Thời gian:*** 01 ngày thứ Năm ngày 28/12/2017
- ***Địa điểm:*** Khách sạn Hòa Bình 27 Lý Thường Kiệt, Hà Nội
- ***Đối tượng:*** Bộ phận truyền thông của Bộ Tư pháp, Bộ Y tế, Bộ Tài nguyên và Môi trường, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội…; đại diện các trường đào tạo, chuyên gia về lĩnh vực báo chí; truyền thông và một số cơ quan báo chí...

VI. Kết quả Hội thảo

1. **Thông tin thành phần tham dự**

Số lượng tham gia Hội thảo: 93 thành viên (bao gồm 48 thành viên nữ chiếm 51,6% ; 45 thành viên nam chiếm 48,4%)

Trong đó: 18 chuyên gia, chủ trì, nghiên cứu viên và cán bộ, tư vấn RED, 31 đại biểu đại diện cho bộ, ngành, cơ quan nhà nước; 44 nhà báo, phóng viên.

- **Đại diện các Cơ quan nhà nước, bộ, ban, ngành, trường đại học tham dự:** Viện Kiểm sát Nhân dân Tối cao, Bộ Công an, Viện Khoa học Thanh tra, Cục báo chí Bộ TT&TT, Thanh tra Chính phủ, Bộ Thông tin & Truyền thông, Bộ Tư pháp, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Tài Nguyên Môi trường, Bộ Tài chính, Bộ Xây dựng, Ban Tuyên giáo Trung ương, Mặt trận Tổ Quốc TPHN, Trung ương Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam, Tổng cục Chính trị Công an Nhân dân (X15), Hội Phụ nữ, Học viện Ngoại giao, Đại học Nguyễn Trãi, Học viện Báo chí và Tuyên truyền, Trường Đào tạo Bồi dưỡng cán bộ.
- **Đại diện các cơ quan báo chí, truyền thông:** Người đưa tin, TH Hà Nội, Diễn đàn nhà báo Môi trường Việt Nam, Báo Giáo dục và Thời đại, Thời báo Tài chính Việt Nam, Truyền hình Kiểm sát, Báo Giao thông, Tạp chí Quản lý Nhà nước – HV Hành chính Quốc gia, Báo Đại biểu Nhân dân, Truyền hình Quốc hội, Tạp chí Quản trị - The LEADER, Tạp chí Viettimes, Truyền hình Thông tấn, Đài Tiếng nói Việt Nam, Tạp chí Doanh nghiệp Thương hiệu, Báo Đại biểu Nhân dân, Truyền hình Hà Nội, Báo Công lý, Báo Công luận, Le Courrier Du Vietnam, Cổng TTĐT Chính phủ VPCP, Cổng Thông tin điện tử TP, Thời báo Ngân hàng, Báo điện tử Đảng Cộng sản VN, Thời báo kinh tế, Truyền hình Nhân dân, Báo Xây dựng, Báo Lao động Thủ đô, Báo điện tử Tổ Quốc, Tạp chí Tuyên giáo, Báo Pháp luật TP HCM, Báo Công thương, Báo Pháp luật và Xã hội, Báo Lao động và Xã hội.

2. Một số hình ảnh từ Hội thảo Vai trò của CQNN trong việc truyền thông chính sách và xử lý khủng hoảng truyền thông

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada
HỘI THẢO
TRUYỀN THÔNG CHÍNH SÁCH
VÀ XỬ LÝ KHỦNG HOẢNG TRUYỀN THÔNG
Hà Nội, ngày 28/12/2017
HOA BINH HOTEL

CHỨC NĂNG, NHIỆM VỤ CỦA
ĐƠN VỊ TRUYỀN THÔNG
TRUYỀN THÔNG XÂY DỰNG HÌNH ẢNH VÀ QUẢN LÝ HÌNH ẢNH, QUẢN LÝ PHÁT NGÔN CỦA LĐ TRÊN BÁO CHÍ VÀ MXH
TỔ CHỨC SỰ KIỆN TRUYỀN THÔNG THEO KH
QUẢN TRỊ KHỦNG HOẢNG

TRUYỀN THÔNG NHÀ NƯỚC
TT CHÍNH SÁCH
• Đề xuất, Soạn thảo: LYK
• Thực hiện, Điều chỉnh: TTPBPL. Dư
TT GIẢI TRÌNH
• Định kỳ
• Sự kiện, Vụ việc (công cộng/ cá nhâ
TT. ĐỊNH HƯỚNG
• Tuyên truyền giá trị, thành tựu
• Bổ khuyết thông tin, Quan điểm qu
TT KS KHỦNG HOẢNG
• Xác nhận, cung cấp TT
• Hành động kiểm soát tình hình
HOÀ BÌNH

FREE WIFI

HOTEL

HOA BINH
HOA BINH

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada
HỘI THẢO
TRUYỀN THÔNG CHÍNH SÁCH
VÀ XỬ LÝ KHỦNG HOẢNG TRUYỀN THÔNG
ngày 28/12/2017

MTC
HỘI THẢO
TRUYỀN THÔNG CHÍNH SÁCH
VÀ XỬ LÝ KHỦNG HOẢNG TRUYỀN THÔNG
Hà Nội, ngày 28/12/2017

FREE WIFI

HỘI THẢO
TRUYỀN THÔNG CHÍNH SÁCH
VÀ XỬ LÝ KHỦNG HOẢNG TRUYỀN THÔNG

HOA BINH
HOA BINH
HOA BINH

3. Đường link những báo, đài đăng tin về Hội thảo:

1. Truyền hình Thông tấn xã: http://vnews.gov.vn/ban-tin-thoi-su-13h-ngay-28122017
2. Viện Kiểm sát Nhân dân Tối cao: http://www.vksndtc.gov.vn/tin-chi-tiet-6502
3. Đại biểu Nhân dân: http://daibieunhandan.vn/default.aspx?tabid=73&NewsId=400232
4. Thời báo Ngân hàng: http://thoibaonganhang.vn/truyen-thong-chinh-sach-va-xu-ly-khung-hoang-truyen-thong-71452.html
5. Báo Người đưa tin: http://www.nguoiduatin.vn/ong-do-quy-doan-ban-ve-xu-ly-khung-hoang-truyen-thong-a353293.html
6. Báo mới: https://baomoi.com/nguyen-thu-truong-bo-tt-tt-tranh-viec-dung-tien-de-xu-ly-khung-hoang-truyen-thong/c/24441561.epi
7. Truyền hình kiểm soát Nhân dân: https://www.youtube.com/watch?v=NhPvid7WTnc&feature=youtu.be
8. Báo điện tử Đảng Cộng sản: http://cpv.org.vn/preview/newid/468219.html
9. Việt báo: http://vietbao.vn/Xa-hoi/Truyen-thong-chinh-sach-va-xu-ly-khung-hoang-truyen-thong/443910933/157/
10. Cổng thông tin điện tử Chính phủ Thủ đô Hà Nội: http://thanglong.chinhphu.vn/nang-cao-ky-nang-truyen-thong-chinh-sach-va-xu-ly-khung-hoang-truyen-thong
11. Giáo dục & Thời đại: http://giaoducthoidai.vn/thoi-su/truyen-thong-chinh-sach-va-xu-ly-khung-hoang-truyen-thong-3910933-v.html
12. Lao động thủ đô: http://laodongthudo.vn/hoi-thao-truyen-thong-chinh-sach-va-xu-ly-khung-hoang-truyen-thong-66576.html
13. Truyền hình Nhân dân: http://nhandantv.vn/hoi-thao-vai-tro-cua-nha-nuoc-trong-viec-truyen-thong-chinh-sach-va-xu-ly-khung-hoang-truyen-thong-v65609
14. Báo Thanh tra: http://thanhtravietnam.vn/xa-hoi/truyen-thong-chinh-sach-va-xu-ly-khung-hoang-truyen-thong-178473
15. TH Hà Nội: http://hanoitv.vn/ban-tin-thoi-su-9h-ngay-29122017-v80392.html
16. TH Quốc hội: http://quochoitv.vn/Videos/kinh-te-xa-hoi/2017/12/truyen-thong-chinh-sach-va-khung-khoang-/167886